

Bài 63. NGÀY VÀ ĐÊM TRÊN TRÁI ĐẤT

I - MỤC TIÊU

Sau bài học, HS có khả năng :

- Giải thích hiện tượng ngày và đêm trên Trái Đất ở mức độ đơn giản.
- Biết thời gian để Trái Đất quay được một vòng quanh mình nó là một ngày.
- Biết một ngày có 24 giờ.
- Thực hành biểu diễn ngày và đêm.

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

- Các hình trong SGK trang 120, 121.
- Đèn điện để bàn (hoặc đèn pin, nến).

III - HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

Hoạt động 1 : QUAN SÁT TRANH THEO CẶP

* *Mục tiêu* : Giải thích được vì sao có ngày và đêm.

** Cách tiến hành :*

Bước 1 :

GV hướng dẫn HS quan sát hình 1 và 2 trong SGK trang 120, 121 và trả lời với bạn các câu hỏi sau :

- Tại sao bóng đèn không chiếu sáng được toàn bộ bề mặt quả địa cầu ?
- Khoảng thời gian phần Trái Đất được Mặt Trời chiếu sáng gọi là gì ? (Ban ngày).
- Khoảng thời gian phần Trái Đất không được Mặt Trời chiếu sáng gọi là gì ? (Ban đêm).
- (Đối với HS khá giỏi) Tìm vị trí của Hà Nội và La Ha-ba-na trên quả địa cầu (hoặc GV đánh dấu trước hai vị trí đó).
- Khi Hà Nội là ban ngày thì ở La Ha-ba-na là ngày hay đêm ? (Là đêm, vì La Ha-ba-na cách Hà Nội đúng nửa vòng Trái Đất).

Bước 2 :

- GV gọi một số HS trả lời câu hỏi trước lớp.
- GV hoặc HS bổ sung và hoàn thiện câu trả lời.

** Kết luận :* Trái Đất của chúng ta hình cầu nên Mặt Trời chỉ chiếu sáng một phần. Khoảng thời gian phần Trái Đất được Mặt Trời chiếu sáng là ban ngày, phần còn lại không được chiếu sáng là ban đêm.

Hoạt động 2 : THỰC HÀNH THEO NHÓM

** Mục tiêu :*

- Biết khắp mọi nơi trên Trái Đất đều có ngày và đêm kế tiếp nhau không ngừng.
- Biết thực hành biểu diễn ngày và đêm.

** Cách tiến hành :*

Bước 1 :

- GV chia nhóm (số nhóm tùy thuộc vào số lượng quả địa cầu chuẩn bị được).
- HS trong nhóm lần lượt làm thực hành như hướng dẫn ở phần “thực hành” trong SGK.

Bước 2 :

- GV gọi một vài HS lên làm thực hành trước lớp.
- Một vài HS khác nhận xét phần làm thực hành của bạn.

* *Kết luận* : Do Trái Đất luôn tự quay quanh mình nó, nên mọi nơi trên Trái Đất đều lần lượt được Mặt Trời chiếu sáng rồi lại vào bóng tối. Vì vậy, trên bề mặt Trái Đất có ngày và đêm kế tiếp nhau không ngừng.

Hoạt động 3 : THẢO LUẬN CẢ LỚP

* *Mục tiêu* :

- Biết thời gian để Trái Đất quay được một vòng quanh mình nó là một ngày.
- Biết một ngày có 24 giờ.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 :

- GV đánh dấu một điểm trên quả địa cầu.
- GV quay quả địa cầu đúng một vòng theo chiều quay ngược chiều kim đồng hồ (nhìn từ cực Bắc xuống) có nghĩa là điểm đánh dấu trở về chỗ cũ.
- GV nói : Thời gian để Trái Đất quay được một vòng quanh mình nó được quy ước là một ngày.

Bước 2 :

GV hỏi :

- Đố các em biết một ngày có bao nhiêu giờ ?
- Hãy tưởng tượng nếu Trái Đất ngừng quay quanh mình nó thì ngày và đêm trên Trái Đất như thế nào ? (Thì một phần Trái Đất luôn luôn được chiếu sáng, ban ngày sẽ kéo dài mãi mãi ; còn phần kia sẽ là ban đêm vĩnh viễn).

* *Kết luận* : Thời gian để Trái Đất quay được một vòng quanh mình nó là một ngày, một ngày có 24 giờ.